

Akademia Nauk Stosowanych

KARTA PRZEDMIOTU

Dane ogólne:

Nazwa przedmiotu:	Literatura powszechna XX wieku z elementami literaturoznawstwa
Okres ważności karty:	IN_JA_PP_P_I_(2022-2025)
Forma kształcenia:	Studia licencjackie
Forma studiów:	stacjonarne
Profil studiów:	praktyczny
Kierunek studiów:	Filologia
Specjalność/Specjalizacja:	Język angielski - poziom podstawowy

Przedmiot realizowany:

Rok	Semestr	Rodzaj zajęć	Liczba godzin	Wartość % zajęć	Rygor zaliczenia	ECTS
1	1	ćw	30	100	zaliczenie z oceną	2
		egz	0	100	egzamin	
		wyk	15	100	zaliczenie	
Razem			45			2

Jednostka prowadząca przedmiot:	Instytut Neofilologii
Koordinator:	Katarzyna Rybińska
Prowadzący zajęcia:	dr Katarzyna Rybińska
Moduł, grupa przedmiotów:	MODUŁ FILOLOGICZNY - OBOWIĄZKOWY
Status przedmiotu:	obowiązkowy
Język wykładowy:	semestr: 1 - polski
Przyporządkowanie zajęć/grup zajęć do dyscypliny naukowej/artystycznej	językoznawstwo (wiodąca), literaturoznawstwo, nauki o kulturze i religii

Objaśnienia:

Rodzaj zajęć: obowiązkowe, do wyboru.

Forma prowadzenia zajęć: w - wykład, ćw - ćwiczenia audytoryjne, lek - lektorat, s - seminarium, lab - laboratoria, p - projekt, sk - samokształcenie, pz - praktyka zawodowa, war - warsztaty, k - konwersatorium, pw - praca własna, p.art. - pracownia artystyczna, zp - zajęcia praktyczne

Dane merytoryczne

Przedmioty wprowadzające i wymagania wstępne:

Wiedza i umiejętności zgodne z podstawą programową z literatury polskiej i obcej ze szkoły średniej.

Cel przedmiotu

Celem kursu jest zapoznanie studentów z funkcjonalnymi w praktyce filologicznej wiadomościami z zakresu teorii literatury, analizy literackiej oraz krytyki literackiej. Szczególny nacisk kładziony jest na wypracowanie w studentach praktycznej umiejętności posługiwania się podstawowymi pojęciami teoretycznymi w celu zbadania wybranych utworów literackich oraz rozwijanie umiejętności analizy i interpretacji utworów w kontekście kulturowo-historycznym w/w epoki literackiej. Celem wykładów i ćwiczeń jest zapoznanie studentów z najważniejszymi zjawiskami w literaturze powszechnej XX wieku, które są niezwykle ważne w rozwoju współczesnego języka literackiego.

Szczegółowe efekty uczenia się				
Lp.	Opis efektu uczenia się	Metoda realizacji efektów uczenia się	Metody sprawdzenia efektu uczenia się	Odniesienie do efektów dla modułu/specjalności/kierunku studiów
1	Student odtwarza zapamiętane informacje z zakresu metodologii interpretacji dzieł literackich, lokalizuje wybrany utwór literacki w kontekście kulturowo-historycznym, demonstruje wiedzę we własnych projektach badawczych, klasyfikuje nurty i zjawiska literackie z zakresu modernizmu.	M1 (Wykład konwersatoryjny), M2 (Praca w grupach zadaniowych)	Egzamin pisemny, Ocena zaangażowania	K_W06
2	Student identyfikuje wybraną metodologię badań literackich z uwzględnieniem jej kontekstu kulturowego i historycznego, wyjaśnia założenia metody badawczej, stosuje poznaną metodę do interpretacji wybranych utworów literackich.	M3 (Wykład problemowy), M4 (Studiowanie literatury przedmiotu), M5 (Analiza przypadku), M12 (Studiowanie literatury przedmiotu)	Ocena pracy w trakcie zajęć, Egzamin pisemny, Test	K_W07
3	Student identyfikuje podstawowe zagadnienia teoretyczno-literackie, społeczne i filozoficzne, warunkujące rozwój kultury modernizmu europejskiego, parafrazuje podstawowe założenia, operuje wiedzą w formułowaniu własnych opinii w odniesieniu do kultury w obszarze literatury przedmiotu.	M6 (Wykład problemowy), M7 (Wywiad w terenie)	Prezentacja umiejętności praktycznych, Egzamin, Portfolio	K_W08
4	Student wyodrębnia podstawowe pojęcia teoretyczne i adaptuje je w praktyce, inicjuje analizę i interpretację wybranych utworów literackich z zakresu literatury modernizmu europejskiego.	M8 (Prezentacje multimedialne)	Odgrywanie roli	K_U03
5	Student wykorzystuje umiejętność posługiwania się językiem specjalistycznym w trakcie krytycznej analizy i interpretacji wybranych dzieł literackich, formułuje problemy praktyczne w wypowiedziach słownych i pisemnych.	M9 (Dyskusja), M10 (Studiowanie literatury przedmiotu)	Recenzja, Rozmowa dydaktyczna	K_U12
6	Student modyfikuje poziom swoich kompetencji w zakresie literatury modernizmu i teorii literaturoznawczych, zadaje pytania, aktywnie uczestniczy w dyskusji, formułuje obiektywne argumenty, korzysta z gotowych bibliotek i rozwiązań bez naruszania cudzej własności intelektualnej.	M11 (Dyskusja)	Aktywność	K_K01
Metody realizacji efektów uczenia się (opis szczegółowy)				
Analiza przypadku (M5 - Analiza ustna wybranego utworu literackiego.), Dyskusja (M9 - Dyskusja panelowa ma za zadanie umożliwić studentom wymianę poglądów, zainicjować dochodzenie do rozwiązania problemu badawczego w odniesieniu do ekspertyz krytyczno-literackich.), Dyskusja (M11 - Dyskusja wielokrotna w małych grupach, w których zachodzi wymiana doświadczeń, spostrzeżeń czytelniczych i konstruktywnych uwag o analityczno-interpretacyjnym charakterze.), Praca w grupach zadaniowych (M2 - Podstawą organizacji pracy zespołów zadaniowych jest opanowanie przez studentów współpracy w rozwiązywaniu problemów badawczych o historyczno-literackim charakterze.), Prezentacje multimedialne (M8 - Prezentacja o analityczno-empirycznym charakterze w odniesieniu do dzieł modernizmu europejskiego, z uwzględnieniem kontekstu historyczno-kulturowego minionej epoki.), Studiowanie literatury przedmiotu (M10 - Czytanie wybranego dzieła modernistycznego z literatury powszechnej w celu sporządzenia z niego recenzji.), Studiowanie literatury przedmiotu (M12 - Czytanie wybranych dzieł modernistycznych z literatury powszechnej.), Studiowanie literatury przedmiotu (M4 - Opracowanie na podstawie wybranej literatury przedmiotu narzędzia badawczego z uwzględnieniem terminologii historyczno-literackiej.), Wykład konwersatoryjny (M1 - Studenci wykonują odpowiednie zadania lub ćwiczenia dla zdobycia sprawności w stosowaniu przekazywanej wiedzy.), Wykład problemowy (M6 - Wykład oparty na postawieniu jakiegoś zagadnienia w oparciu o konkretne literackie materiały źródłowe oraz praktycznym ukazaniu sposobów badawczych prowadzących do jego rozwiązania.), Wykład problemowy (M3 - Wykład problemowy służy do przedstawienia wybranych zagadnień badawczych, z uwzględnieniem strony metodologicznej. Zadaniem wykładu jest wprowadzenie studenta do warsztatu pracy naukowej poprzez przekazanie określonych treści w postaci ciągłej, w przystępnej formie, w porządku chronologicznym i logicznym.), Wywiad w terenie (M7 - Wywiad przeprowadzony w bibliotece z wybranym autorem, będący dla studenta autorytetem w dziedzinie literatury dwudziestego wieku.)				
Kryteria oceny i weryfikacji efektów uczenia się				
wiedza: Egzamin pisemny (Egzamin pisemny z wiedzy z zakresu wybranych zagadnień z historii literatury dwudziestego wieku, obejmujący podstawowe pojęcia, główne nurty, najważniejsze dzieła stanowiące kanon literatury światowej.) Test (Rozpoznawanie narzędzia badawczego sprawdzającego stopień opanowania terminologii z zakresu historii i teorii literatury.) Portfolio (Praca twórcza nad portfolio z wybranym autorem, uwzględniająca zagadnienia teoretyczno-literackie, społeczne i filozoficzne, warunkujące rozwój kultury modernizmu europejskiego.)				

Prezentacja umiejętności praktycznych (Analiza zagadnienia w oparciu o konkretne literackie materiały źródłowe oraz obserwacja praktycznego sposobu badawczego prowadzącego do jego rozwiązania.) Ocena pracy w trakcie zajęć (Ustna analiza i interpretacja fragmentu utworu literackiego, potwierdzająca znajomość z zakresu metodologii badań literackich.) Ocena zaangażowania (Badanie umiejętności i praktyk filologicznych studenta w zespole, korygowanie nabytej przez studenta umiejętności indywidualnego dostosowywania w procesie badawczym metod, procedur i praktyk filologicznych.) Egzamin (Egzamin z wybranych zagadnień badawczych, z uwzględnieniem strony metodologicznej.)	
umiejętności: Odgrywanie roli (Przygotowanie prezentacji scenicznej poświęconej dwudziestowiecznym twórcom i ich dziełom z uwzględnieniem kontekstu historyczno-kulturowego minionych epok.) Recenzja (Recenzja po lekturze wybranego dzieła modernistycznego.) Rozmowa dydaktyczna (Wypowiedź w panelu dyskusyjnym, w trakcie której student dokonuje analizy i oceny badanego źródła.)	
kompetencje społeczne: Aktywność (Dyskusja wielokrotna w małych grupach, w których zachodzi wymiana doświadczeń, spostrzeżeń czytelniczych i konstruktywnych uwag o analityczno-interpretacyjnym charakterze.)	
Warunki zaliczenia Warunkiem uzyskania zaliczenia jest obecność na zajęciach, wywiązanie się ze wszystkich zadań wynikających z programu nauczania dla prowadzonego przedmiotu a także uzyskanie oceny pozytywnej z egzaminu.	
Treści Kształcenia	
	Liczba godzin
Semestr: 1	
Forma zajęć: wykład	
Tematy wykładów: Czym jest literatura (aspekty historyczne, paradoksy, intertekstualność)? Wyobrażenia i rzeczywistość w literaturze. Przekraczalność granic między tekstami filozoficznymi a literackimi. Antypozytywistyczne kierunki filozoficzno-metodologiczne XX wieku (psychoanaliza, strukturalizm, fenomenologia, hermeneutyka, dekonstruktywizm). „Słowo – narzędzie wyniesienia i upadku człowieka” w dyskursie filozoficznym E. M. Ciorana. Teoria literatury i metodologia badań literackich. Ingardenowska teoria dzieła literackiego. Hermeneutyka M. Heideggera i H.-G. Gadamera. Formalizm rosyjski. Pojęcie języka poetyckiego i jego style. Problem gatunków mowy: M. M. Bachtin. Interpretacja i wartościowanie dzieł literackich. Wielowymiarowość interpretacyjna materiału badawczego. Psychologizm w literaturoznawstwie (G. Bachelard). Poststrukturalizm. Analiza strukturalna opowiadań: Roland Barthes. Sztuka modernistyczna jako reprezentacja „bezkompromisowego intelektualizmu”. Literatura dwudziestego wieku: estetyczny amalgamat czy twór autorefleksyjny? Kierunki artystyczne w literaturze modernistycznej (symbolizm, secesja, impresjonizm, ekspresjonizm). „Alkohol palący jak życie” w twórczości Guillaume’a Apollinaire’a. Wino i życie w poezji Charlesa Baudelaire’a. „Czy znalazłbyś czas, by...” Jamesa Joyce’a sposób na przyjaźń z Samuelem Beckettem. Moskiewskie salony, dublińskie ulice – „przejście swobodne do świata innego”. O przestrzeni dzieciństwa w prozie autobiograficznej Andrieja Biełego i Jamesa Joyce’a. Ojciec w wyobraźni artystycznej Andrieja Biełego i Jamesa Joyce’a w kontekście symbolistycznych powrotów do dzieciństwa. Archetypiczne obrazy tożsamości w Portrecie artysty z czasów młodości J. Joyce’a. Problemy z ustaleniem tożsamości bohaterów w Petersburgu A. Biełego i w Ulissesie J. Joyce’a. Komunikacja słowna w powieściach Virginii Woolf. Eksperymenty narracyjne w twórczości Virginii Woolf.	15
Forma zajęć: ćwiczenia	
Jak zdobyć wiedzę na temat modernistycznych gatunków literackich i rozwinąć praktyczne umiejętności analizy literackiej? Podstawowe czynności w docenianiu i interpretowaniu dzieła literackiego. Interpretowanie wielopoziomowości znaczeń, metafor i innych środków stylistycznych w tekście literackim. Jakie są cechy wyróżniające język literackiego modernizmu? Znaczenie ciszy w utworze Ars poetica Archibalda MacLeisha. Antropomorficzne obrazy w wierszu Koty Ch. Baudelaire’a. Analiza stylistyczna wiersza Strefa Guillaume’a Apollinaire’a. Wykopalka literackie w utworze The Grauballe Man Seamusa Heaney’a. Liryczno-muzyczne właściwości wybranych wierszy Jamesa Joyce’a. I am Vertical Sylwii Plath: doświadczenie waloryzujące świadomość śmierci. Jak odróżnić symbolistów od akmeistów? Analiza myśli, uczuć i obserwacji przedstawionych w prozie krótkiej Franza Kafki. Muzyczna strona poezji i prozy Borysa Pasternaka. Analiza wybranych opowiadań Antoniego Czechowa. Konflikt metafizyczny w poezji eksperymentalnej Andrieja Biełego (instrumentacja werbalna). Język figuratywny w Ziemi jałowej T.S. Eliota. Ironia i paradoks w Nieznanym obywatelu W. H. Audena. Forma, treść i	30

dźwięk w poezji Paula Celana. Odkrywanie przestrzeni artystycznej w tekstach postmodernistycznych.	30
Literatura	
Podstawowa	
Burzyńska, Anna, Markowski, Michał Paweł, Teorie literatury XX wieku (podręcznik wraz z antologią tekstów), Wydawnictwo Znak, Kraków 2006	
Eustachiewicz, Lesław, Antologia literatury powszechnej. T. 2, Państwowe Zakłady Wydawnictw Szkolnych, Warszawa 1973	
Hutnikiewicz, Artur, Od czystej formy do literatury faktu: główne teorie i programy literackie XX stulecia, Towarzystwo Naukowe, Toruń 1967	
Komarnicka Wacława (Red.), Antologia dramatu rosyjskiego. Turgieniew, L. Tołstoj, Suchowo-Kobylin, Czechow, Gorki. T. 2, "Czytelnik" Spółdzielnia Wydawnicza, Warszawa 1954	
Mitosek, Zofia, Teorie badań literackich, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2005	
Pyszny, Joanna, Zawada, Andrzej, Literatura XX wieku, Wydawnictwo Dolnośląskie, Wrocław 2008	
Rajewski Ludvig, Witkowski Witold Władysław (Oprac.), Antologia literatury powszechnej. Cz. 3. Literatura wieku XIX i XX, Państwowe Zakłady Wydawnictw Szkolnych, Warszawa 1958	
Salska, Agnieszka (Red.), Historia literatury amerykańskiej XX wieku. T. 1-2, Towarzystwo Autorów i Wydawców Prac Naukowych "Universitas", Kraków 2003	
Sierotwiński, Stanisław, Słownik terminów literackich, Zakład Narodowy im. Ossolińskich, Wrocław 1986	
Tadeusz Boy-Żeleński (Przekł. i oprac.), Antologia literatury francuskiej. Wyd. 2., Wydawnictwo Zakładu Narodowego im. Ossolińskich, Wrocław 1950	
Tomkowski, Jan, Dzieje literatury powszechnej, Świat Książki, Warszawa 2008	
Ugniewska, Joanna, Historia literatury włoskiej XX wieku, Państwowe Wydawnictwo Naukowe, Warszawa 1985	
Zbierski Henryk, Historia literatury angielskiej, Oficyna Wydawnicza Atena, Poznań 2002	
Żółkiewski, Stefan, Perspektywy literatury XX wieku, Państwowy Instytut Wydawniczy, Warszawa 1960	
Uzupełniająca	
Barnet, Sylvan, An Introduction to Literature, Longman, New York 2008	
Carter Ronald, McRae John, The Penguin Guide to Literature in English, Pearson Education, Harlow 2007	
Cuddon, J.A., The Penguin Dictionary of Literary Terms and Literary Theory, Penguin Books, London 1999	
Culler, Jonathan, Literary Theory. A Very Short Introduction, Oxford University Press, Oxford, New York 2000	
Drabble, M., The Oxford Companion to English Literature, Oxford University Press, Oxford 2006	
Gower, R., Past into Present. An Anthology of British and American Literature, Longman, London 1997	
Greenblatt, Stephen (Ed.), The Norton Anthology of English Literature (vol. I), W.W. Norton and Co., New York and London 2006	
Kermode, Frank (Ed.), The Oxford Anthology of English Literature (vol. I), Oxford University Press, New York 1973	
Selden, Raman, A Reader's Guide to Contemporary Literary Theory, Pearson Education, Harlow 2005	

Sposób określenia liczby punktów ECTS		
Nakład pracy studenta potrzebny do osiągnięcia efektów uczenia się	Obciążenia studenta [w godz.]	
Zajęcia dydaktyczne	45	
Samokształcenie	0	
Praca własna studenta	5	
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	50	
Liczba punktów ECTS		
Łączna liczba punktów ECTS przypisana do przedmiotu	2	
Bezpośredni kontakt z nauczycielem	L. godzin	ECTS
	45	1,8

1 godz = 45 minut; 1 punkt ECTS = 25-30 godzin

W sekcji 'Liczba punktów ECTS' suma punktów ECTS zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczyciela akademickiego.